

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, професор
 Галина ЗАПША

«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету
економіки та управління
Аркадій ТОПОВ

«28» серпня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи
Вячеслав СЕДОВ

«28» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 02. ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

D3 «Менеджмент»
(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Менеджмент
(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

Факультет економіки та управління
(факультет, інститут)

ОДЕСА – 2025

Робоча програма освітнього компонента «Теорія організації» для здобувачів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності D3 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробники: Валерій Шевченко, кандидат економічних наук, асистент кафедри менеджменту

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *менеджменту*
Протокол №1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Галина ЗАПША
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ Ганна ДІДУР
(підпис)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Д «Бізнес, адміністрування та право»	Обов’язковий	
	D3 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 2	Освітня програма «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90			Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	20 год.	8 год.
		Практичні	
		10 год.	2 год.
		Семінарські	
		12 год	2 год
		Самостійна робота	
		48	78
		Індивідуальні завдання:	
	Вид контролю: іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 42/48;
- для заочної форми навчання – 12/78;

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Теорія організації» відноситься до складу обов'язкових освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності ДЗ«Менеджмент». Передумовами для вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів компетентності у сфері філософії, вступ до фаху, самоменеджмент і особистісний розвиток, Історія української державності, Україна Європейський Союз.

Метою вивчення освітнього компонента «Теорія організації» є освоєння методологічних основ формування ефективної організації, використовуючи сучасні прогресивні підходи до організаційного проектування, методи та засоби інформаційного моделювання управлінських процесів та систем, інструменти сучасного офісу.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- забезпечення здобувачів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються, у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо;
- вивчення основних організаційних теорій;
- вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій;
- засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій;
- набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів;
- набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.

У результаті вивчення освітнього компонента «*Теорія організації*» здобувач повинен:

Знати:

- базові поняття теорії організації, у їх взаємозв'язку і взаємозумовленості;
- теорії розвитку організації, принципи і закони;
- місце теорії організації в системі наукових знань;
- підходи до поняття і сутності організації, ролі організації в житті сучасного суспільства;
- сучасні підходи щодо проектування організації;
- розуміти соціальні механізми взаємодії особистості та організації;
- джерела і способи формування і розвитку організаційної культури.

Вміти:

- використовувати систему знань в області теорії організації;
- використовувати отримані знання про різноманітність організацій, з метою визначення реального стану підприємства та перспектив його розвитку;
- виявляти проблеми при аналізі конкретних ситуацій і пропонувати способи їх вирішення в галузі управління розвитком організації, і як наслідок, поведінкою людей на підприємстві;
- використовувати комп'ютерну техніку в режимі користувача для вирішення управлінських завдань;
- систематизувати, узагальнювати інформацію, готувати огляди з питань в галузі теорії організації, редагувати, реферувати і рецензувати тексти професійного змісту в сфері менеджменту.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Теорія організації» у здобувача формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

- ЗК5. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

- ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

- СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань
- СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Теорія організації» (ПРН) є:

- ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем.	інд.	с. р.		л	п	сем.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1 Теоретико-методологічні засади теорії організації.												
Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій»	8	2	2	-		4	8					8
Тема 2. Еволюція теорії організації	8	2	2	-		4	8	2				6
Тема 3. Організація як система	8	2	2	-		4	8			2		6
Тема 4. Система організаційних законів та принципів	8	2	-	2		4	8					8
Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи	8	1	-	2		5	8	2				6
Тема 6. Зовнішнє середовище організації	8	1	-	2		5	8					8
Разом за змістовним модулем 1	48	10	6	6		26	48	4	-	2		42
Змістовий модуль 2 Побудова організації: структура та її проектування, формування корпоративної культури та динаміка змін, моделі організаційних рішень												
Тема 7 Вступ до організаційного дизайну	8	2	2	-		4	6		2			4
Тема 8: Формування організаційних структур	8	2	2	-		4	8	2				6
Тема 9. Формування організаційної культури	8	2	-	2		4	4					4
Тема 10. Організаційні зміни	8	2	-	2		4	8					8
Тема 11. Життєвий цикл організації	4	1	-	2		1	8	2				6
Тема 12 Процес прийняття організаційних рішень	6	1	-	-		5	8					8
Разом за змістовним модулем 2	42	10	4	6		22	42	4	2	-		36
Усього	90	20	10	12		48	90	8	2	2		78

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. Програма освітнього компонента Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади теорії організації.

Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій»

Сутність поняття «організація». Статика і динаміка організації. Теорія організації, як наука. Зв'язок теорії організації із суміжними науками.

Об'єкт, предмет, методи та функції теорії організації. Методи наукових досліджень. Основні підходи в теорії організації. Функції теорії організаційної науки в аграрному секторі.

Тема 2. Еволюція теорії організації

Організаційні теорії: класична організаційна теорія; теорії організаційної поведінки; теорія інститутів та інституційних змін; популяційно-екологічна (еволюційна) теорія; тектологія О.О. Богданова; ноосфера В. І. Вернадського. Еволюція теоретичних концепцій організації.

Організаційні моделі управління підприємствами: органічна та механістична. Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.

Тема 4. Організація як система.

Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А. Сміт. Системність як загальна властивість матерії. Системний підхід (погляд). Стан системи, властивості системи, поведінка системи, дія, подія. Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок.

Атрибути зв'язку: спрямованість, сила, характер. Класифікація систем. Загальна класифікація: абстрактні системи: конкретні системи: відкриті системи; закриті системи; динамічні системи; адаптивні системи; ієрархічні системи, їх характеристики. Класифікація за ознаками: за походженням; за описом змінних; за способом управління; за типом операторів. Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій.

Організація аграрного підприємства (фермерські господарства, кооперативи, агрохолдинги). Відкрита система: постійний обмін ресурсами, інформацією, продуктами із зовнішнім середовищем. Форми управління: державні, приватні, кооперативні, сімейні. Функції: виробнича, переробна, збутова, соціальна, екологічна. Адаптивність: реагування на ринкові й кліматичні зміни. Забезпечення продовольчої безпеки, розвиток сільських територій, підвищення конкурентоспроможності.

Тема 4. Система організаційних законів та принципів

Властивості організації. Соціальні властивості.

Синергетичні властивості. Закони організації. Закони функціонування (статики) організації: закон композиції, закон пропорційності, закон найменших. Закони розвитку (динаміки) організації: закон онтогенезу (перетворення), закон синергії, закон інформованості-упорядкованості, закон єдності аналізу й синтезу, закон самозбереження.

Принципи організації: принцип ланцюгового зв'язку; принцип інгресії; принцип підбору; принцип рухомої рівноваги; принцип слабкої ланки. Групування принципів. Специфіка діяльності організацій сільськогосподарської галузі (кооперативи, фермерські господарства, агрохолдинги).

Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи

Соціальна організація і соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації. Основні види соціальних організацій: формальна й неформальна організації. Механізми регулювання (регулятори) у особливих соціальних системах: цільова управлінська дія, саморегуляція (самоуправління), організаційний порядок.

Тема 6. Зовнішнє середовище організації

Поняття зовнішнього середовища організації. Характеристика елементів зовнішнього середовища. Макросередовище та мікросередовище організації. Фактори прямого та непрямого впливу. Економічні, політичні, правові, соціальні, технологічні, екологічні чинники впливу. Взаємозв'язок між зовнішнім і внутрішнім середовищем організації. Адаптація організації до змін у зовнішньому середовищі. Методи аналізу зовнішнього середовища (PEST-, SWOT-, STEP-аналіз). Специфіка впливу зовнішнього середовища на діяльність організацій аграрного сектору.

Змістовий модуль 2. Побудова організації: структура та її проектування, формування корпоративної культури та динаміка змін, моделі організаційних рішень

Тема 7. Вступ до організаційного дизайну

Поняття організаційного дизайну як процесу формування структури та механізмів управління відповідно до стратегічних цілей організації. Основні компоненти організаційного дизайну: поділ праці, рівень координації, розподіл повноважень і відповідальності. Диференціація та поділ праці як основа ефективного функціонування організації. Вертикальна та горизонтальна диференціація: створення управлінських рівнів та спеціалізація підрозділів. Співвідношення між диференціацією та інтеграцією, необхідність балансування спеціалізації з координацією. Орієнтація підрозділів на внутрішнього чи зовнішнього клієнта. Централізація та децентралізація повноважень: переваги та обмеження різних підходів до розподілу управлінських рішень. Вплив організаційного дизайну на адаптивність, інноваційність та результативність діяльності підприємства. Особливості побудови організаційного дизайну в аграрних підприємствах та підприємствах із високою варіативністю середовища.

Тема 8. Формування організаційних структур

Поняття та значення організаційної структури для досягнення стратегічних цілей організації. Визначення ієрархічних рівнів управління та їх вплив на ефективність координації та контролю. Кількість менеджерів на

різних рівнях управління: співвідношення між кількістю підлеглих та можливостями керівника. Норма контролю (span of control): оптимальна кількість підлеглих, яку може ефективно координувати один менеджер, фактори, що впливають на цю норму. Види організаційних структур: функціональна, функціонально-дивізійна, дивізійна, матрична, проєктна, мережева. Особливості форм та підходів до їх формування залежно від розміру, галузі, стадії розвитку організації та зовнішнього середовища. Порівняльна характеристика переваг і недоліків різних структур. Роль структури у забезпеченні гнучкості, адаптивності, інноваційності та стратегічної орієнтації організації. Особливості формування організаційних структур в аграрних підприємствах.

Тема 9. Формування організаційної культури

Поняття, сутність і структура організаційної культури. Рівні організаційної культури за Е. Шейном. Елементи культури: цінності, норми, символи, ритуали, традиції, корпоративна філософія. Типи організаційної культури: бюрократична, кланова, ринкова, адхократична. Фактори, що впливають на формування культури організації. Роль керівництва у формуванні та підтриманні організаційної культури. Методи діагностики та оцінювання організаційної культури. Формування позитивного іміджу та корпоративної ідентичності. Вплив організаційної культури на ефективність діяльності підприємства. Особливості розвитку корпоративної культури в аграрних організаціях.

Тема 10. Організаційні зміни .

Сутність, об'єкти та рушійні сили організаційних змін. Види та напрями змін у діяльності організації. Внутрішні й зовнішні фактори, що зумовлюють необхідність змін. Опір змінам: причини, форми прояву та рівні опору. Подолання опору через мотивацію, комунікацію та участь персоналу. Типи організаційних змін: стратегічні, структурні, технологічні, культурні, кадрові. Інструменти реалізації змін: реінжиніринг бізнес-процесів, управління проєктами, інноваційні технології. Моделі управління процесом змін (К. Левіна, Дж. Коттера, моделі ADKAR, McKinsey 7S). Роль керівника та команди у впровадженні змін. Особливості управління змінами в організаціях аграрного сектору.

Тема 11. Життєвий цикл організації

Поняття життєвого циклу організації та його основних етапів. Стадії становлення, зростання, зрілості, занепаду та можливого відродження організації. Характеристика змін у структурі, цілях, стилі управління та культурі на різних етапах розвитку. Модель життєвого циклу організації за Ларрі Грейнером: фази еволюції та революції, причини криз розвитку. Модель життєвих циклів організації за Іцхаком Адізесом: етапи народження, юності, розквіту, стабільності, аристократизму, бюрократії та смерті організації. Модель організаційного занепаду Ветцеля та Йонссона: ознаки деградації, управлінські помилки та можливі шляхи виходу з кризи. Використання моделей життєвого циклу для стратегічного планування та управління розвитком підприємства, зокрема аграрного.

Тема 12. Процес прийняття організаційних рішень

Поняття організаційних рішень та їх роль у системі управління. Типи рішень: стратегічні, тактичні, оперативні; програмовані та непрограмовані. Етапи процесу прийняття організаційних рішень: ідентифікація проблеми, збір та аналіз інформації, розробка альтернатив, вибір оптимального варіанта, реалізація та контроль результатів. Моделі прийняття рішень: раціональна, поведінкова, інкрементальна, політична, колективна. Вплив когнітивних факторів менеджерів на процес прийняття рішень: інтуїція, досвід, установки, стереотипи, емоційний стан. Підходи до вибору моделі прийняття рішень залежно від організаційної ситуації, рівня невизначеності та ризику. Використання сучасних інформаційно-аналітичних систем для підтримки управлінських рішень.

5.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(курс лекцій)

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади теорії організації. - 10 год.	
1.1	Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій» (2 год) 1. Вступ до теорії організацій. 2. Що забезпечує успіх компаній, приклади успішного та не успішного бізнесу 3. Поняття організації. 4. Предмет та об'єкт вивчення теорії організацій
1.2	Тема 2. Еволюція теорії організації (2 год) 1. Зміна уявлення про організацію в історичному аспекті 2. Ранні ідеї про організації 3. Етапи розвитку теорії організацій 4. Основні ідеї теорії організації
1.3	Тема 3. Організація як система (2 год) 1. Поняття, що характеризують будову систем 2. Класифікація систем 3. Системні властивості організації 4. Сутність системного підходу до організації
	Тема 4. Система організаційних законів та принципів (2 год) 1. Загальні властивості організацій 2. Поняття принципів організації та їх дія 3. Поняття закону в теорії організацій 4. Класифікація організаційних законів

1.4	Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи (1 год) 1. Внутрішнє середовище організації та його змінні 2. Цілі організації та їх класифікація 3. Категорії задач організації 4. Структура організації та її значення 5. Технології та їх класифікація 6. Аспекти людської перемінної
1.5	Тема 6. Зовнішнє середовище організації (1 год) 1. Організація і її зовнішнє середовище 2. Характеристики зовнішнього середовища 3. Прямі та непрямі фактори зовнішнього середовища 4. Стратегії пом'якшення впливу зовнішніх факторів
Змістовий модуль 2. Побудова організації: структура та її проектування, формування корпоративної культури та динаміка змін, моделі організаційних рішень -10 год	
2.1	Тема 7 Вступ до організаційного дизайну (2 год) 1. Вступ до організаційного дизайну 2. Диференціація та поділ праці 3. Вертикальна та горизонтальна диференціація 4. Диференціація, інтеграція та орієнтація підрозділів 5. Централізація та Децентралізація Повноважень
2.2	Тема 8: Формування організаційних структур (2 год) 1. Значення рівнів ієрархії та кількості менеджерів 2. Норма контролю 3. Форми організаційних структур
2.3	Тема 9. Формування організаційної культури (2 год) 1. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». 2. Концептуальні підходи до формування організаційної культури. 3. Моделі організаційної культури. 4. Типологія організаційних культур. Визначальні фактори культури організації. 5. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.
2.4	Тема 10. Організаційні зміни (2 год) 1. Сутність, об'єкти та рушійні сили змін 2. Опір змінам та її рівні 3. Типи та інструменти змін 4. Моделі управління процесом змін
2.5	Тема 11. Життєвий цикл організації (1 год) 1. Поняття життєвого циклу організації та його етапів 2. Модель життєвого циклу організації за Ларрі Грейнером 3. Модель життєвих циклів організації за Іцхаком Адізесом 4. Модель організаційного занепаду Ветцеля та Йонссона
2.6	Тема 12 Процес прийняття організаційних рішень (1 год) 1. Поняття організаційних рішень та їх типи 2. Моделі прийняття рішень 3. Вплив когнітивних факторів менеджерів на прийняття організаційних рішень

	4. Підходи до вибору моделі прийняття рішень в залежності від організаційної ситуації
--	---

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

№	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань (8 год)
	Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади теорії організації. (4 год.)
1.1	Тема 2. Еволюція теорії організації (2 год) 1. Зміна уявлення про організацію в історичному аспекті 2. Ранні ідеї про організацію 3. Етапи розвитку теорії організацій 4. Основні ідеї теорії організації
1.1	Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи (2 год) 1. Внутрішнє середовище організації та його змінні 2. Цілі організації та їх класифікація 3. Категорії задач організації 4. Структура організації та її значення 5. Технології та їх класифікація 6. Аспекти людської перемінної
	Змістовний модуль 2. Побудова організації: структура та її проектування, формування корпоративної культури та динаміка змін, моделі організаційних рішень (4 год.)
2.1	Тема 8: Формування організаційних структур (2 год) 1. Значення рівнів ієрархії та кількості менеджерів 2. Норма контролю 3. Форми організаційних структур
2.2	Тема 11. Життєвий цикл організації (2 год) 1. Поняття життєвого циклу організації та його етапів 2. Модель життєвого циклу організації за Ларрі Грейнером 3. Модель життєвих циклів організації за Іцхаком Адізесом 4. Модель організаційного занепаду Ветцеля та Йонссона

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Денна	Заочна
1	Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій».	2	-
2	Тема 2. Еволюція теорії організації	2	-
3	Тема 3. Організація як система	2	2
4	Тема 4. Система організаційних законів та принципів	-	-
5	Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи	-	-

6	Тема 6. Зовнішнє середовище організації	-	-
7	Тема 7 Вступ до організаційного дизайну	2	2
8	Тема 8: Формування організаційних структур	2	-
9	Тема 9. Формування організаційної культури	-	-
10	Тема 10. Організаційні зміни	-	-
11	Тема 11. Життєвий цикл організації	-	-
12	Тема 12 Процес прийняття організаційних рішень	-	-
	Разом	10	4

5.4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Денна	Заочна
1	Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій».	-	
2	Тема 2. Еволюція теорії організації	-	
3	Тема 3. Організація як система	-	2
4	Тема 4. Система організаційних законів та принципів	2	
5	Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи	2	
6	Тема 6. Зовнішнє середовище організації	2	
7	Тема 7 Вступ до організаційного дизайну	-	
8	Тема 8: Формування організаційних структур	-	
9	Тема 9. Формування організаційної культури	2	
10	Тема 10. Організаційні зміни	2	
11	Тема 11. Життєвий цикл організації	2	
12	Тема 12 Процес прийняття організаційних рішень	-	
	Разом	12	2

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Денна	Заочна
1	Тема 1. Поняття організації та предмет вивчення «Теорії організацій».	4	8
2	Тема 2. Еволюція теорії організації	4	6
3	Тема 3. Організація як система	4	6
4	Тема 4. Система організаційних законів та принципів	4	8
5	Тема 5. Внутрішнє середовище організаційної системи	5	6
6	Тема 6. Зовнішнє середовище організації	5	8

7	Тема 7 Вступ до організаційного дизайну	4	4
8	Тема 8: Формування організаційних структур.	4	6
9	Тема 9. Формування організаційної культури	4	4
10	Тема 10. Організаційні зміни.	4	8
11	Тема 11. Життєвий цикл організації .	1	6
12	Тема 12 Процес прийняття організаційних рішень .	5	8
	Разом	48	78

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання передбачає підготовку реферату за однією з актуальних проблем теорії організації. Метою індивідуального науководослідного завдання є оволодіння теоретичними знаннями з питань теорії організації та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в теорії організації.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи.

Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 10-15 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково- методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, поперше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література з теорії організації. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Тематика рефератів.

1. Порядок і його різновиди.
2. Зв'язки теорії організації з природничими, суспільними і управлінськими науками.
3. Основні напрями розвитку теорії організації.
4. Роль організації в розвитку суспільства.
5. Підходи до вивчення організації

6. Механізм утворення ефекту синергії і умови його отримання.
7. Основоположні ідеї теорії організації
8. Ф. Тейлор і наукові основи теорії організації
9. Бюрократія М. Вебера.
10. Дуглас Макгрегор і теорія Х-У
11. Е. Мейо і Хотторнський експеримент.
12. Ч. Барнард і цілеспрямовані організації.
13. Сучасна теорія організації Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон і модель "смітника".
15. А. Чандлер, Дж. Томсон, П. Лоуренс, Дж. Лорш і дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію.
16. Моделі організації
17. Основні варіанти реалізації закону розвитку.
18. Значення інформації у виникненні і розвитку цивілізації.
19. Практика застосування закону інформованості-впорядкованості.
20. Зміст закону єдності аналізу і синтезу і його значення в розвитку організацій.
21. Закон композиції і прагнення організацій до об'єднання.
22. Закон пропорційності і його практичне застосування.
23. Значення специфічних законів соціальних організацій для побудови і функціонування соціальних систем.
24. Сутність закону соціальної гармонії і його роль в розвитку компаній.
25. Роль закону ефективного сприйняття і запам'ятовування інформації в діяльності людини.
26. Закон самозбереження і екологія.
27. Системність як загальна властивість матерії.
28. Організація як відкрита система
29. Синергія, організованість і дезорганізованість систем.
30. Причини, що обумовлюють необхідність розгляду організації як системи
31. Внутрішнє середовище організаційної системи.
32. Управлінська саморегуляція (самоуправління).
33. Соціальна організація і соціальна спільність.
34. Людина як елемент соціальної системи.
35. Проблеми збереження соціальної підсистеми господарської організації.
36. Рівні соціальних систем.
37. Активність і опірність соціальної організації.
38. Еволюція соціальних організацій.
39. Динаміка організації. Процеси живих систем.
40. Динаміка організації. Процеси соціальних систем.
41. Ефективність як принцип динамічної організації.
42. Підходи вчених до класифікації етапів життєвого циклу організації.

43. Організація як система процесів.
44. Допоміжні процеси в організації.
45. Управлінські процеси в організації.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчальнопрактичного завдання у формі реферату.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства	Лекції, виконання практичних робіт, самостійна робота, індивідуальні консультації. Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації, презентації
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації	Лекції, виконання практичних робіт, самостійна робота, індивідуальні консультації. Розповідь, пояснення, дискусія з проблемних питань, групове обговорення ситуації).
ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування	Лекції, виконання практичних робіт (з використанням методів нормування), вправ; самостійна робота, індивідуальні консультації
ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи	Метод «мозкового штурму» - генерування ідей щодо вирішення практичних проблемних ситуацій, імітація, моделювання, спрощене відтворення реальних управлінських та інших ситуацій в ігровій формі. Робота в командах, презентації.
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	Самостійна робота, індивідуальні консультації. виконання практичних робіт, вправ; (бліц- опитування; творчі ігри – ігри, у яких кінцевий результат неоднозначний, немає готових способів вирішення ігрової задачі і є безліч рішень, презентації)
ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним	Самостійна робота, індивідуальні консультації. (реферативні виступи; дискусія, презентації, тестування)

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Теорія організації» здійснюється у формі *поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів*, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Поточний контроль (ПК) з освітнього компонента «Теорія організації» здійснюється під час аудиторних або дистанційних занять та охоплює питання програми курсу, які винесено на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу. Поточний контроль передбачає використання таких форм як: усне опитування; виконання практичних завдань; доповіді, презентації, реферати; експрес-тестування (табл.2). Загальна кількість балів за поточний контроль з змістовного модуля може сягати 45.

Таблиця 2

Нарахування балів за темами освітнього компоненту під час поточного контролю*

Тема	Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести	Всього за тему
ПК за змістовний модуль 1 - 45					
Тема 1	2	3	2	1	8
Тема 2	2	3	2	1	8
Тема 3	2	3	2	1	8
Тема 4	2	3	2	1	8
Тема 5	2	2	2	1	7
Тема 6	2	2	1	1	6
ПК за змістовний модуль 2 - 45					
Тема 7	2	3	2	1	8
Тема 8	2	3	2	1	8
Тема 9	2	3	2	1	8
Тема 10	2	3	2	1	8
Тема 11	2	2	2	1	7
Тема 12	2	2	1	1	6

*Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей освітнього компоненту та рівня складності завдань.

Модульний контроль (МК) з освітнього компонента «Теорія організації» здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного з двох змістових модулів у формі контрольної роботи, яка складається з теоретичної і практичної частини. Теоретична частина передбачає складання тестів на платформі MOODLE. Практична частина – рішення задачі, або розв’язання проблемної ситуації. Загальна кількість балів за модульну контрольну роботу може сягати 45.

За результатами *поточного і модульного контролю* виводиться бал за змістовний модуль (Бзм) як сума балів поточного і модульного контролів:

$$\text{Бзм} = \text{ПК} + \text{МК}.$$

Критерії оцінювання поточного і модульних контролів представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання поточного і модульного контролів

Поточний контроль				Модульний контроль (модульна контрольна робота)	Відповідність за 100 б. шкалою	Критерії оцінювання
Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести			
2	3	2	1	41-45	90-100	Демонструє <i>високий</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1	2	1	0,75	35-40	74-89	Демонструє <i>достатній</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-1	1	1-0,5	0,5	25-34	60-73	Демонструє <i>задовільний</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-0,5	0-1	0-0,1	0-0,25	0-24	1-59	Демонструє <i>низький</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Підсумковий контроль з освітнього компонента «Теорія організації» проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка знань здійснюється за **накопичувальною системою** та розраховується як середньоарифметична сума балів, отриманих за змістові модулі (табл. 4), а також відвідування занять та за додаткові види робіт з компоненту (табл. 5).

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бали за змістовні модулі – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт до 5 балів.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента *Теорія організації*

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)												Бал за відвідуван ня (всього 0- 5)	Бал заохочувал ьний (всього -0- 5)	Сума
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль (ПК1) – 45						Змістовий модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль (ПК2) – 45						0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T11	T12			
8	8	8	8	7	6	8	8	8	8	7	6			
Модульний контроль (МК 1) – 45						Модульний контроль (МК2) –45								
Разом за змістовний модуль 1 – ЗМ1= ПК1 + МК1						Разом за змістовний модуль 2 – ЗМ2= ПК2 + МК2								
Бзм = (ЗМ1 + ЗМ2) / 2														

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

*Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей дисципліни та рівня складності завдань.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0- 90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка «Синергія»
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, згідно графіку, затверджені кафедрою менеджменту.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 7.

Участь здобувачів вищої освіти у заходах неформальної освіти, що відповідають тематиці освітнього компонента «Теорія організації»

(короткотривалі курси, вебінари, майстер-класи, воркшопи, конференції, круглі столи, тренінги або інші освітні заходи), спрямовані на розширення знань у сфері організаційного розвитку, удосконалення навичок управління змінами, підвищення ефективності комунікацій у колективі, формування лідерських компетентностей, розвиток організаційної культури, використання сучасних цифрових інструментів управління, опанування методів побудови ефективних організаційних структур та підходів до прийняття управлінських рішень — оцінюється у межах визначеної кількості балів за відповідною темою.

Результат виконання завдання – звіт та/або сертифікат учасника, що підтверджує отримані знання та компетентності. Здобувач освіти представляє результати участі у заході під час практичного чи індивідуального заняття.

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань.

Таблиця 7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
---------	---	------------	---	------------------------------	------------	--

60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Індивідуальне завдання складається з:

- аналітичної частини, що передбачає опрацювання теоретичного матеріалу з тем освітнього компонента, аналіз наукових джерел та узагальнення ключових понять і категорій;
- практичної частини, яка містить розв’язання ситуаційних завдань, виконання розрахунково-аналітичних вправ або підготовку кейсів за матеріалами конкретних організацій;
- творчої (дослідницької) частини, спрямованої на розроблення пропозицій щодо удосконалення організаційних процесів, підвищення ефективності управління або впровадження сучасних технологій організаційного розвитку;
- оформлення короткої письмової доповіді або презентації з висновками та пропозиціями щодо теми індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання оцінюється за 100-бальною шкалою (табл. 6) відповідно до рівня повноти, логічності, обґрунтованості висновків, якості оформлення та дотримання академічної доброчесності.

Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумковий контроль у формі екзамену проводиться в період екзаменаційної сесії. Екзамен проводиться у формі складання тестів на платформі MOODLE. Здобувачу надається 100 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал. Результати оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 7).

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженого наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Теорія організації: Методичні вказівки до щодо організації самостійної роботи здобувачів спеціальності 073 «Менеджмент» ОС «Бакалавр» Розробили: кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Дідур Г.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Привалова Н.В. Одеса: ОДАУ, 2022. 19 с.

2. Теорія організації: Методичні вказівки до проведення практичних та семінарських занять здобувачів 3 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» ОС

«Бакалавр» Розробили: кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Дідур Г.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Привалова Н.В. Одеса: ОДАУ, 2022. 32 с.

3.Візуальне супроводження (презентації).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації: підручник. Київ, 2021. 176 с.
2. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е вид., доповн. і переробл. Тернопіль, 2020. 329 с.
3. Білявська Ю.В., Микитенко Н.В. Теорія організації: підручник. Київ, 2020. 424 с.
4. Рижакова Г.М., Чуприна Х.М. Теорія організації: навч. посіб. Київ, 2023. 200 с.
5. Лінькова О.Ю. Теорія організації: навч.-метод. посіб. Харків, 2024. 10 с.

Допоміжна

1. Микитюк Н.Є. Організаційна поведінка: конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2020. 95 с.
2. Панкова А.Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Теорія організації» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент», освітня програма «Менеджмент організацій та адміністрування». Запоріжжя, 2021. 31 с.
3. Харченко Г.А., Гоголю О.П., Харченко В.В. Теорія організації: навч. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ, 2023. 456 с.
4. Поліщук С.В., Горбатюк О.В.; за заг. ред. С.В. Поліщука. Теорія організації: навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський, 2023. 147 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7544>
5. Шматько Н.М., Лінькова О.Ю., Кармінська-Белоброва М.В., Замула О.В. та ін. Менеджмент: організаційна ефективність: навч. посіб. Харків, 2024. 280 с.
6. Леонов О.О., Леонова Т.М. Теорія організації та організаційні структури сучасного корпоративного управління. Економіка та суспільство. 2023. № 54. С. 138–143. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-4>
7. Лепейко Т.І., Грузіна І.А. Концептуальні підходи до формування структури управління компетентною організацією. Проблеми економіки та менеджменту. 2023. № 184. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/184-18>
8. Ложачевська О. М., Варава Л. М., Федірець О. В., Шевченко В. В. Управління організаційно-корпоративними змінами в умовах невизначеності: ціннісно-орієнтований підхід до проєктного менеджменту. *Актуальні проблеми*

сталого розвитку. 2025. Т. 2, № 5. С. 73–82. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(5\)-9S](https://doi.org/10.60022/2(5)-9S)

9. Бехтер О. Вплив горизонтальних і вертикальних структур управління на ефективність управління персоналом і умови праці в сучасних організаціях. Молодий вчений. 2024. № 7(131). С. 210–214. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-7-131-6>

10. Данилевич Н.М., Іванюк В.О. Еволюція теорій лідерства як показник формування ефективного лідерства в організації. Ефективна економіка. 2024. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.50>

11. Шевченко В., Замлинська О. В. Цифрові двійники як інноваційний інструмент сталого розвитку агропромислових підприємств. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 13. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16810175>

12. Шевченко В., Замлинська О., Томаневич Л., Марченко О. М. Організаційні аспекти проєктного менеджменту в інноваційних виробничо-торговельних підприємствах (рекомендовано до друку, буде опубліковано в 2025). – DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-288-278-293

13. Шевченко В., Замлинська О., Петренко О., Осик С. В. Формування механізму цифровізації та екосистемного моделювання підприємств АПК в умовах циркулярної економіки майбутнього // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. – 2025. – Т. 344, № 4.– DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-344-4-86>

14. Данилевич Н. М., Іванюк В. О. Еволюція теорій лідерства як показник формування ефективного лідерства в організації. Ефективна економіка. 2024. № 6. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.6.50>

15. Хомюк Н. Л., Панасюк І. П., Зелінська О. З., Білоус О. Л. Міжнародний менеджмент і теорія організації: впровадження діджитал-рішень у зовнішньоекономічній діяльності. Ефективна економіка. 2025. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.1.24>

16. Hatch M.J. Organization Theory: Modern, Symbolic, and Postmodern Perspectives. Oxford, 2020. 440 p.

17. Haveman H.A. The Power of Organizations: A New Approach to Organizational Theory. Princeton, 2022. 336 p.

18. Daft R.L. Organization Theory & Design. Boston, 2020. 688 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРЕНЕТ-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека ім. Максимовича, Київського національного університету. URL: <http://libgw.univ.kiev.ua/>

3. Українська електронна бібліотека. URL: <http://w.w.w.biblioteka.org.ua>

4. <http://lib.osau.edu.ua/jspui/> - Інституційний репозитарій ОДАУ

5. <https://moodle.osau.edu.ua/> - освітнє середовище на платформі MOODLE
6. <http://lib.osau.edu.ua:8080/> - Електронний каталог бібліотеки ОДАУ
7. Forbes Україна [Бізнес-медіа, розділ "Лідерство та Управління"]. URL: <https://forbes.ua/>
8. NV Бізнес Бізнес-медіа, аналітичні статті. URL: <https://biz.nv.ua/>
9. Strategy+Business [Журнал, статті про стратегію та організаційний дизайн]. URL: <https://www.strategy-business.com/>
10. McKinsey & Company [Консалтинг, звіти про організаційну ефективність]. URL: <https://www.mckinsey.com/>
11. Harvard Business Review (HBR) - Topics: Organizational Structure [Наукові статті та кейси]. URL: <https://hbr.org/>
12. Project Management Institute (PMI) [Ресурси з управління проєктами та організаційних структур]. URL: <https://www.pmi.org/>
13. Google Scholar [Академічна пошукова система]. URL: <https://scholar.google.com/>
14. The Conversation - Business + Economy [Аналітика, статті про сучасні бізнес-моделі]. URL: <https://theconversation.com/global/business-economy>